

доцільною, оскільки може призвести до втрати низки переваг та до його використання попри заборону.

Отже, у закладах вищої освіти України важливо забезпечити прозоре та етичне використання ШІ, розробивши політику використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, у якій слід детально розкрити вимоги до етичного використання цього інструмента здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками, адміністративним персоналом, висвітлити напрями та порядок використання ШІ, а також ризики, пов'язані з його застосуванням тощо. Політика використання технологій ШІ може бути окремим документом або існувати у формі відповідного розділу Кодексу академічної доброчесності (Кодексу етики) закладу вищої освіти.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-45>

ФОРМУВАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ ЮРИСТА

Головань Т. Г.

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна*

Професія юриста відіграє колосальну роль у державі. Адже саме юристами закладається основа справедливості, гуманізму, свободи, законності та правопорядку. З давніх часів основною метою діяльності юриста було утвердження справедливості.

Останнім часом, характеризуючи професію юриста та досліджуючи основні її риси, ми згадуємо про доброчесність. Первинно термін «доброчесність» асоціювався виключно з освітньою сферою. Проте, з часом, доброчесність «увійшла» й у професійні стандарти юридичної професії. Саме тому дослідження питань формування доброчесності як основи професійної поведінки є досить актуальним, а тим більше в контексті здійснення освітніх та правових реформ в Україні.

У ст. 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлений обов'язок суддів подавати декларацію доброчесності

судді та декларацію родинних зв'язків [1]. Статтею 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлена така вимога до кандидатів на посаду судді як доброчесність [1].

Основними принципами професійної діяльності адвоката, які відображені в Хартії основних принципів європейської адвокатської професії, є честь та гідність, доброчесність та бездоганна репутація окремого адвоката [2].

Серед принципів професійної етики нотаріуса також можна віднайти сумлінність, яка знаходить прояв у добросовісному та компетентному наданні правової допомоги [3].

Професія прокурора вимагає наявності певних моральних якостей, адже прокуратура здійснює захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави. Відповідно до п. 5 ст. 19 Закону України «Про прокуратуру» прокурор зобов'язаний щорічно проходити таємну перевірку доброчесності [4].

Професійна діяльність юриста, враховуючи її вагомість та високу відповідальність, потребує формування чітких стандартів, критеріїв та вимог, дотримання яких забезпечить її ефективність. При цьому ключовою вимогою для представників юридичної професії є дотримання принципу доброчесності.

І ось тут необхідно звернути увагу на те, що формування доброчесності як основи професійної поведінки та нетерпимості до недоброчесної поведінки розпочинається в процесі здобуття освіти.

Академічна доброчесність стає тим фундаментом, на якому можна сформувати професійний характер здобувачів – майбутніх юристів. Здобуття освіти в доброчесному академічному середовищі є запорукою стійкості професійного характеру. При цьому доброчесне академічне середовище можна сформувати шляхом формування чіткої і дієвої системи популяризації академічної доброчесності, імплементації політики доброчесності у внутрішню культуру якості освіти, профілактики академічного плагіату тощо. Ефективність формування доброчесного академічного середовища залежить від багатьох чинників, серед яких варто відзначити необхідність залучення всіх учасників освітнього процесу. Адже тільки системна робота призведе до системних змін.

Підсумовуючи зазначене вище можна сказати, що формування доброчесного академічного середовища це системна та кропітка робота всіх учасників освітнього процесу. Водночас це необхідна умова формування нового покоління юристів, які мають не тільки високий рівень професійних знань та практичних навичок, фундаментальну мовну підготовку, але й мають високі моральні якості, оскільки

юриспруденція належить до тих небагатьох видів діяльності, в яких моральність і духовність передують ознакам професійної майстерності.

Список посилань

1. Про судоустрій і статус суддів. Верховна Рада України. Закон України від 02.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

2. Хартія основних принципів європейської адвокатської професії. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU06301>

3. Про затвердження правил професійної етики нотаріусів України. Міністерство юстиції України. Наказ від 07.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21#Text>

4. Про прокуратуру. Верховна Рада України. Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-46>

ПРОБЛЕМА ПЛАГІАТУ У НАУКОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Горб-Гаврильченко І. В.

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри терапевтичної стоматології та стоматології ФПО

Дніпровський державний медичний університет

м. Дніпро, Україна

Швидкий розвиток сучасних інформаційних технологій та електронних ресурсів у світі значно покращують спілкування та обмін власних поглядів серед освітянської та наукової спільноти. Це дозволяє досить швидко та зручно обмінюватися різними винаходами та новинками не лише в окремих регіонах країни, але й за кордоном, що розширює кругозір освітян та науковців. Але такий широкий доступ до інформації викликав деяку зворотну реакцію при її використанні. Мова йде про недобросовісне використання доступних інтернет-ресурсів окремими науковцями, не зважаючи на заклики стосовно культури користування. Мається на увазі явище плагіату, яке масово виникла наукових колах. Ці так звані «науковці» представляють свої наукові роботи користуючись чужими матеріалами, не дослідивши об'єкти самостійно. Звичайно таке становище не могло залишити осторонь